

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Titia en gelijke behandeling

Hendriks, A.C.; Loof, J.P.; Lawson, R.

Citation

Hendriks, A. C. (2024). Titia en gelijke behandeling. In J. P. Loof & R. Lawson (Eds.), *Diverse mensen en gelijke rechten anno 2024: Essays ter gelegenheid van het emeritaat van prof. Titia Loenen als hoogleraar Mensenrechten en diversiteit* (pp. 73-74). Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4194918>

Version: Publisher's Version

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4194918>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Aart Hendriks

Titia is haar hele juridische loopbaan gefascineerd geweest door het thema gelijke behandeling. Ze begon haar onderzoek in Leiden met het bestuderen van het gelijkheidsbeginsel in relatie tot mannen en vrouwen. Maar na het conceptualiseren van het gelijkheidsbegrip, voelde zij de behoefte om breder te kijken naar de positie van andere groepen die te maken krijgen met discriminatie. En Titia deed dit alles, na haar studie geschiedenis, naast het beoefenen van beeldhouwen. Voor haar vormde beeldhouwen haast een *must* naast haar werk en zij wilde de avonden beeldhouwen niet afzeggen voor andere activiteiten.

De onderzoeksaanpak van Titia laat zich wellicht het best omschrijven als holistisch en rechtsvergelijkend. Wat betreft dit laatste is zij goed bekend met de betekenis en doorwerking van EU-normen, alsmede met de rechtspraak van het EHRM. Ook is zij een kenner van de belangrijkste VN-verdragen, niet beperkt tot het CEDAW. Ook volgde Titia de ontwikkelingen in landen als de VS op de voet, zeker met betrekking tot het thema voorkeursbeleid. Vanwege haar altijd actuele kennis van zaken was Titia een gewaardeerd medewerker van de Universiteit Leiden en de Universiteit Utrecht, naast alle nationale en internationale programma's waaraan zij een bijdrage leverde. Hierbij mag niet worden vergeten dat Titia allerlei bestuurlijke functies vervulde, waaronder PhD-decaan.

Rond de eeuwwisseling ging de belangstelling van Titia steeds meer uit naar de betekenis van het gelijkheidsbeginsel in de multiculturele samenleving. Het waren de jaren waarin de discussie begon over het mogen, of niet hoeven, dragen van een hoofddoek, de grenzen van voorkeursbeleid, trouwambtenaren die – al dan niet vanwege hun godsdienst – huwelijk weigerden te sluiten tussen personen van hetzelfde geslacht en de relatie tussen andere grondrechten en het gelijkheidsbeginsel. Wat betreft dit laatste heeft zij zich met name verdiept in de vrijheid van godsdienst en culturele verschillen tussen mensen. Daarbij heeft zij in het bijzonder gezocht naar het verantwoord afwegen tussen de godsdienstvrijheid en het recht van vrouwen om afwijkende keuzes te maken – zoals het lidmaatschap van de SGP voor vrouwen. Maar ook, en we spreken nog steeds over de jaren na de eeuwwisseling, over de discriminatoire effecten van geweld tegen vrouwen.

Langzaamaan verschoof het perspectief van Titia. Zij zag in dat de gronden die de Algemene wet gelijke behandeling (Awgb) tracht te waarborgen alle om iets andere bescherming vragen. En als er dan aparte wetten bijkomen ter bescherming van mensen vanwege hun leeftijd of handicap/chronische ziekte wordt het alleen maar complexer voor werkgevers, scholen en andere objecten van de wetgeving gelijke behandeling. Dat komt in het bijzonder omdat de normen voor de verschillende gronden net iets anders zijn geformuleerd. En dan vinden er ook regelmatig botsingen plaats tussen leden van verschillende groepen of krijgen mensen te maken met meervoudige discriminatie. Denk wat betreft dit laatste bijvoorbeeld aan een alleenstaande moeder met een handicap, die te maken krijgt met geweld van haar ex-partner.

Voor Titia vormde dit alles een grote uitdaging om deze problemen op te lossen. En over de gevolgen van deze eigentijdse problemen schreef ze niet alleen, maar leverde ze ook waardevolle bijdragen aan de redactievergaderingen van het toen nog *NJCM-Bulletin*. Ze was binnen de redactie aanvankelijk de enige die wees op het belang van gelijke behandeling, maar kreeg al snel steun van andere redactieleden, zoals met betrekking tot vreemdelingen en andere doelgroepen. Samen met hen wist Titia te bewerkstelligen dat gelijke behandeling een van de speerpunten werd en bleef van het *NJCM-Bulletin*, inmiddels alweer jaren het *Nederlands Tijdschrift voor de Mensenrechten* genoemd.

Zonder overdrijven kunnen we zeggen dat Titia een waardevolle bijdrage heeft geleverd aan de evaluatie van het gelijkebehandelingsdiscours. Haar steeds bredere blik op vragen aangaande gelijke behandeling was daarbij doorslaggevend. Dat sprak ook uit de opzet en uitwerking van haar vak *Discrimination Law: Transnational Perspectives* aan de Universiteit Leiden. Tijdens dit vak werden niet alleen de onderliggende normen en concepten besproken, maar was er ook aandacht voor alle groepen die te maken kunnen krijgen met (on)gelijke behandeling. Geen wonder dat de aandacht voor dit vak ieder jaar overweldigend was. Ook daarom was het voor mij een groot plezier aan dit vak een kleine bijdrage te leveren.

Alvorens Titia gaat genieten van haar welverdiende pensioen, en meer tijd heeft om met Ruud – al dan niet in de tent – van het leven te genieten, wil zij nog een soort afrondend boek over gelijke behandeling schrijven. Zij doet dat in het Engels, zodat dit boek ook optimaal in het nationale en internationale onderwijs kan worden gebruikt. Dit boek zal ongetwijfeld een inspiratiebron zijn voor huidige en toekomstige studenten en docenten.

Bovenal, het was een groot plezier om jarenlang met Titia te werken, in Utrecht en Leiden alsmede binnen de redactie van het *NJCM-Bulletin*. Het was ook goed en inspirerend te zien hoe goed zij alles keurig en op tijd voorbereidt, hoezeer zij zich aan de tijd weet te houden en niet alleen let op de inhoud van de bespreking maar ook op het wel en wee van de mensen met wie zij werkt. Ook daarom een groot dankjewel.